

Broj: 01-50-4-986-8/20

Sarajevo, 29. 7. 2020.

LANU

**PRIVREMENOG ISTRAŽNOG POVJERENSTVA ZASTUPNI KOG DOMA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BiH ZA UTVRĐIVANJE STANJA
U PRAVOSUDNIM INSTITUCIJAMA BiH**

**Damiru Arnautu, Zukanu Helezu, Mirjani Marinkovi -Lepi , Zlatanu Begi u, Almi olo,
Draganu Mekti u, Branislavu Borenovi u i Miri Peki**

Na temelju članka 35. st. (1) i (2) Poslovnika Zastupni kog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, br. 79/14, 81/15, 97/15, 78/19 i 26/20), zaključak s 2. hitne sjednice Zastupni kog doma u formiranju Privremenog istražnog povjerenstva Zastupni kog doma Parlamentarne skupštine BiH za utvrđivanje stanja u pravosuđnim institucijama BiH, održane 14. i 26. 6. 2019., i zaključak o potvrdi imenovanja članova Privremenog istražnog povjerenstva Zastupni kog doma Parlamentarne skupštine BiH za utvrđivanje stanja u pravosuđnim institucijama BiH, usvojenog na 8. sjednici Zastupni kog doma, održanoj 15., 19. i 20. 5. 2020., sazivam **8. sjednicu Privremenog istražnog povjerenstva Zastupni kog doma Parlamentarne skupštine BiH za utvrđivanje stanja u pravosuđnim institucijama BiH (u daljnjem tekstu: Privremeno istražno povjerenstvo).**

Sjednica će biti održana **u srijedu 26. 8. 2020.**, u zgradi Parlamentarne skupštine BiH, u **Plavoj dvorani, s početkom u 12 sati.**

Za sjednicu predlažem sljedeće:

DNEVNI RED

1. Usvajanje zapisnika 7. sjednice;
2. Saslušanje svjedoka pred Privremenim istražnim povjerenstvom:
 - a) Ranka Debeveca, predsjednika Suda Bosne i Hercegovine;
3. Tekuća pitanja.

Pozivamo Vas da sjednici obavezno budete nazočni.

U slučaju potrebe, možete kontaktirati tajnike Privremenog istražnog povjerenstva Igora Bajića ili Sonju Abdulovski na telefonski broj: 033 2860 68 ili na *e-mail* adresu: igor.bajic@parlament.ba ili sonja.abdulovski@parlament.ba.

S poštovanjem,

**Predsjedatelj Privremenog istražnog povjerenstva
v.r. Damir Arnaut**

Dostaviti:

- naslovu
- a/a

Broj: 01-50-4-986-8/20

Sarajevo, 24. 8. 2020.

ČLANU

PRIVREMENOG ISTRAŽNOG POVJERENSTVA ZASTUPNIČKOG DOMA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BiH ZA UTVRĐIVANJE STANJA U PRAVOSUDNIM INSTITUCIJAMA BiH

**Damiru Arnautu, Zukanu Helezu, Mirjani Marinković-Lepić, Zlatanu Begiću, Almi Čolo,
Draganu Mektiću, Branislavu Borenoviću i Miri Pekić**

Na temelju članka 35. st. (1) i (2) Poslovnika Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, br. 79/14, 81/15, 97/15, 78/19 i 26/20), zaključka s 2. hitne sjednice Zastupničkog doma o formiranju Privremenog istražnog povjerenstva Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH za utvrđivanje stanja u pravosudnim institucijama BiH, održane 14. i 26. 6. 2019., i zaključka o potvrdi imenovanja članova Privremenog istražnog povjerenstva Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH za utvrđivanje stanja u pravosudnim institucijama BiH, (u daljnjem tekstu: Privremeno istražno povjerenstvo) usvojenog na 8. sjednici Zastupničkog doma, održanoj 15., 19. i 20. 5. 2020.,

obavještavam Vas o izmjeni predloženog dnevnog reda za **8. sjednicu Privremenog istražnog povjerenstva**, a uzimajući u obzir da je predsjednik Suda BiH Ranko Debevec obavijestio Privremeno istražno povjerenstvo da zbog neodgovornih obveza nije u mogućnosti nazočiti sjednici.

Sjednica će biti održana **u srijedu 26. 8. 2020.**, u zgradi Parlamentarne skupštine BiH, u **Plavoj dvorani, s početkom u 12 sati**.

Za sjednicu predlažem sljedeći

DNEVNI RED

1. Usvajanje zapisnika 7. sjednice;
2. Saslušanje svjedoka pred Privremenim istražnim povjerenstvom:
 - a) Miroslava D. Markovića, bivšeg tužitelja Tužilaštva Bosne i Hercegovine;
3. Tekuća pitanja.

Pozivamo Vas da sjednici obvezno budete nazočni.

U slučaju potrebe, možete kontaktirati tajnike Privremenog istražnog povjerenstva Igora Bajića ili Sonju Abdulovski na telefonski broj: 033 2860 68 ili na *e-mail* adresu: igor.bajic@parlament.ba ili sonja.abdulovski@parlament.ba.

S poštovanjem,

**Predsjedatelj Privremenog istražnog povjerenstva
v.r. Damir Arnaut**

Dostaviti:

- naslovu
- a/a

Број: 01-50-4-986-8/20

Сарајево, 27. 8. 2020.

SUDU BOSNE I HERCEGOVINE TUŽITELJSTVU BOSNE I HERCEGOVINE

На temelju članka 10. stavka (1) točke b) Zakona o parlamentarnom nadzoru („Službeni glasnik BiH”, broj 25/18), članka 188. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, br. 79/14, 81/15, 97/15, 78/19 i 26/20) i članka 3. stavka (2) točke e) Poslovnika Privremenog istražnog povjerenstva Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine за утврђивање стања у правосудним институцијама Босне и Херцеговине, Привремено истражно повјеренство Заступничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине за утврђивање стања у правосудним институцијама Босне и Херцеговине (у daljnjem tekstu: Привремено истражно повјеренство) на 8. сједници, одржаној 26. 8. 2020., једногласно је усвојило слjedeће

ZAKLJUČKE

Привремено истражно повјеренство тражи од Суда Босне и Херцеговине и Туžителјства Босне и Херцеговине да, свако у складу са својим надлежностима, достави:

- укупан број казnenih пријава - поступање које није резултирало подизањем оптужнице или обуставом истраге двије године након подношења пријаве;
- укупан број казnenih пријава по којим није отворена истрага једну годину након подношења пријаве;
- укупан број отворених истрага које трају дуže од двије године;
- број подигнутих оптужница које нису резултирале првоступанјском пресудом након двије године.

**PREDSJEDATELJ
PRIVREMENOG ISTRAŽNOG POVJERENSTVA
Damir Arnaut**

Dostaviti:

- Суду БиХ
- Туžителјству БиХ
- а/а

Broj: 01-50-4-986-8/20

Sarajevo, 26. 8. 2020.

Z A P I S N I K

8. sjednice Privremenog istražnog povjerenstva Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH za utvrđivanje stanja u pravosudnim institucijama Bosne i Hercegovine

Sjednica Privremenog istražnog povjerenstva Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH za utvrđivanje stanja u pravosudnim institucijama Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Privremena istražna komisija) održana je 26. 8. 2020., s početkom u 12 sati.

Sjednici su bili nazočni članovi Privremenog istražnog povjerenstva: Damir Arnaut, Dragan Mekić, Alma Čolo, Zlatan Begić, Mirjana Marinković-Lepić, Branislav Borenović i Mira Pekić.

Sjednici nije bio nazočan član Povjerenstva Zukan Helez.

Sjednici su, također, bili nazočni: Lana Vuletić iz Misije OEES-a BiH, Enver Bogučanin iz Sektora za odnose s javnošću, Zijad Hasić, tajnik Ustavnopravnog povjerenstva Doma naroda, Goran Masal iz Istraživačkog sektora PSBiH, Sonja Abdulovski, stručna savjetnica u Ustavnopravnom povjerenstvu Zastupničkog doma, i Igor Bajić, tajnik Ustavnopravnog povjerenstva Zastupničkog doma, koje je Kolegij Tajništva Parlamentarne skupštine BiH obavijestio da pružaju stručnu i administrativno-tehničku podršku Privremenom istražnom povjerenstvu, te predstavnici medija.

Privremeno istražno povjerenstvo jednoglasno je usvojilo sljedeći

DNEVNI RED

1. Usvajanje Zapisnika 7. sjednice Privremenog istražnog povjerenstva;
2. Saslušanje svjedoka pred Privremenim istražnim povjerenstvom:
- Miroslava D. Markovića, bivšeg tužitelja Tužiteljstva Bosne i Hercegovine;
3. Tekuća pitanja.

Ad. 1. Usvajanje Zapisnika 7. sjednice Privremenog istražnog povjerenstva

Privremeno istražno povjerenstvo jednoglasno je usvojilo Zapisnika 7. sjednice, održane 24.7. 2020.

Ad. 2. Saslušanje svjedoka pred Privremenim istražnim povjerenstvom:

- **Miroslava D. Markovića, bivšeg tužitelja Tužiteljstva Bosne i Hercegovine**

Predsjedatelj Privremenog istražnog povjerenstva pozdravio je nazočne i zamolio Miroslava D. Markovića, bivšeg tužitelja Tužiteljstva BiH, da se obrati članovima.

Tijekom svjedočenja i u odgovorima na pitanja članova Povjerenstva Miroslav D. Marković iznio je svoje viđenje stanja u pravosuđu BiH, Tužiteljstvu BiH i Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću BiH.

Saslušanje Miroslava D. Markovića u cijelosti je sadržano u neautoriziranom transkriptu tonskog zapisa ove sjednice koji je sastavni dio Zapisnika.

Nakon saslušanja svjedoka, članovi Privremenog istražnog povjerenstva jednoglasno su donijeli sljedeće zaključke:

Privremeno istražno povjerenstvo traži od Suda BiH i Tužiteljstva BiH da svatko, u skladu sa svojim nadležnostima, dostavi:

- ukupan broj kaznenih prijava - postupanje koje nije rezultiralo podizanjem optužnice ili obustavom istrage dvije godine nakon podnošenja prijave;
- ukupan broj kaznenih prijava po kojim nije otvorena istraga jednu godinu nakon podnošenja prijave;
- ukupan broj otvorenih istraga koje traju duže od dvije godine;
- broj podignutih optužnica koje nisu rezultirale prvostupanjskom presudom nakon dvije godine.

Ad. 3. Tekuća pitanja

U sklopu ove točke dnevnoga reda zaduženo je tajništvo Povjerenstva da stupi u kontakt s predsjednikom Suda BiH Rankom Debevecom, sudcem Vrhovnog suda Federacije BiH, Goranom Nezirovićem i sudcem Suda za ljudska prava u Strasbourgu Harisom Vehabovićem, u cilju razmatranja najoptimalnijeg datuma za njihovo svjedočenje pred Povjerenstvom, s tim da je sudac Vehabović predložio predsjedatelju da se putem videolinka obrati članovima Privremenog istražnog povjerenstva.

Sjednica Povjerenstva završena je u 13 sati i 45 minuta.

Neautorizirani transkriptu tonskog zapisa ove sjednice nalazi se u prilogu ovog Zapisnika i njegov je sastavni dio.

Tajnica
Privremenog istražnog povjerenstva
Sonja Abdulovski

Predsjedatelj
Privremenog istražnog povjerenstva
Damir Arnaut

NEAUTORIZIRAN TRANSKRIPT

**8. SJEDNICE PRIVREMENE ISTRAŽNE KOMISIJE PREDSTAVNI KOG DOMA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE
ZA UTVRĐIVANJE STANJA U PRAVOSUDNIM INSTITUCIJAMA BiH
održane 26. 08.2020. godine**

PREDSJEDAVAJU I

DAMIR ARNAUT

Dobar dan, otvaram 8. sjednicu Privremene istražne komisije Predstavni kog doma Parlamentarne skupštine BiH. Komstatujem da imamo kvorum, gospodin Zukan Helez je jedini član komisije koji je opravdao odsustvo, gospodin Mektić je najavio da će zbog drugih obaveza biti neophodno da napusti ranije, ali u svakom slučaju svo vrijeme ćemo imati kvorum i dobili ste dnevni red za sjednicu komisije. Predloženi dnevni red je podjeljen svim poslanicima i uključuje:

D n e v n i r e d

1. Usvajanje zapisnika sa prošle, sedme sjednice
2. Saslušanje svjedoka pred Privremenom istražnom komisijom:

Miroslava Markovića, bivšeg Tužioca tužilaštva Suda BiH,

3. Tekuća pitanja,

Ima li prijedloga za izmjene i dopune ovog dnevnog reda. S obzirom da ne vidim konstatujem da je dnevni red usvojen. Prelazimo na tačku jedan

Ad. 1. Usvajanje zapisnika sedme sjednice Privremene istražne komisije.

Nacrt zapisnika ste dobili. Otvaram raspravu. Niko se ne javlja za raspravu. Stavljam prijedlog zapisnika sa sedme sjednice na glasanje. Ko je za? Usvojen je jednoglasno. Zaključujem ovu tačku, prelazimo na tačku dva dnevnog reda.

Ad. 2. Saslušanje svjedoka pred Privremenom istražnom komisijom:

Miroslava Markovića, bivšeg Tužioca tužilaštva Suda BiH, pozdravljam gospodina Markovića i zahvaljujem što se odazvao na poziv privremene istražne komisije i na saradnju sa privremenom istražnom komisijom, Dobar dan i dobro došli, u skladu sa ustaljenom praksom na ovim sastušanjima ja u zamoliti tužioca Markovića da iznese uvodna izlaganja na temu Stanje u pravosuđu u Bosni i Hercegovini, nakon toga ćemo ponovo u skladu sa ustaljenom praksom otvoriti za pitanja članova istražne komisije, gospodine Markovića u hvala još jednom, pozdravljam Vas, dobro došli i izvolite.

MIROSLAV MARKOVIĆ

Hvala i vam na pozivu, pa evo prvo da se predstavim za one koji me ne znaju, mnoge znam članove povjerenstva. Miroslav Marković, sad ve bivši tužitelj tužiteljstva Bosne i Hercegovine, do prije deset dana sam bio tužitelj, punjenjem 70 godina staža odnosno životne dobi, otišao sam u mirovinu. Zna i ovako 40 godina tužiteljskog staža na svim razinama od općinske, kasnije okružne kasnije kako se zvala kantonalna, više javno tužilaštvo, federalno tužilaštvo 17 godina. Šta da kažem cijeli život provedete u pravosuđu, tužiteljstvu i stanje u kome se nalazite odnosno u kome se pravosuđe nalazi je lošije nego kad ste polazili, kad ste počinjali. Što praktično zna i da, sebi postavljate pitanje gdje ste proveli 40 godina? Do čega je ovo došlo mislim da isto kao medicinari, liječnici moramo voditi računa o etiologiji, o uzrocima a ne o simptomima. Na žalost mi se više bavimo simptomima, spoljnim, efemernim pojavama, a ne bavimo se uzrocima. Osnovni uzrok stanja u pravosuđu, lošeg stanja u pravosuđu je Viskog sudbeno tužiteljsko vijeće. Neovisnost koja nam je data zakonom nije iskorištena na dobar način. To zna i da se nešto mora mijenjati. A kako će se mijenjati kada smo u pat-poziciji. Osnovna stvar kod Viskog sudbenog tužiteljskog vijeća, odnosno osnovna mana je što je to tijelo odnosno organ bez kontrole, a protiv njihovih odluka nema pravnoga lijeka. Nema pravo žalbe. Druga stvar je i sam izbor članova Viskog sudbenog tužiteljskog vijeća kada se dolazi u situaciju da sudio općinskog vijeća biraju sudce vrhovnog suda. To je logika premetnuta na glavu, zna i bilo kakva promjena mora poći od Viskog sudbenog tužiteljskog vijeća, odnosno izmjene zakona o VSTV-u. Pa evo to bi bio neki uvod moj. Sad bih molio da mu postavite pitanja od onoga što vas zanima i što mogu odgovoriti.

DAMIR ARNAUT

Hvala gospodine Marković u na ovom uvodnom izlaganju, ja bih također, podsjetio kolege na plan upravljanja tužilaštvom BiH, program rada koji je gospodin Marković sačinio 2018 godine, i koji je prije određenog vremena dostavljen svim članovima komisije pa se i na to možete referirati. Radi se zaista o jednom izuzetnom dokumentu i zahvaljujem se na tome. I sad otvaram raspravu za članove komisije. Da li ćemo i u redoslijedom javljanja ili da idemo nekim redom, da li se bilo ko javlja za riječ? Gospodin Borenović izvolite.

BRANISLAV BORENOVI

Ja ću imati naravno nekoliko pitanja. Još jednom pozdravljam gospodina Markovića, prije nego iskoristim priliku da postavim svoja pitanja, koja mene lično interesuju, dvije ključne rečenice koje ste rekli u svom izlaganju koje su sigurno udarale uši svima ovdje u ovoj sali, a to je da je reforma pravosuđa nezavisnost koja nam je data i nije iskorištena na pravilan način, pa mi to možete malo detaljnije objasniti po vašem viđenju. Kako ta nezavisnost koja je otkriveno data pravosuđu u BiH otkriveno nije iskorištena na pravilan način. I druga koja je također snažna rečenica koju ste rekli je da je VSTV organ bez kontrole. Ako možete samo malo detaljnije vaše viđenje oko ove dvije zaista snažne rečenice obrazložite.

MIROSLAV MARKOVI

Znam i svaki sistem svaka struktura podrazumjeva određenu kontrolu. Ni jedan sistem ne može funkcionisati sam od sebe i ako ima i kontrolu kao funkcionira sam od sebe onda mora imati tu kontrolnu funkciju. To je, nije ništa novo to je jedan postulat, naučni postulat teorije sistema mi u konkretnom slučaju nemamo kada je u pitanju VSTV taj samoregulirajući element. Nemaju kontrole, nema provjere njihovih odluka. Znam i ono što je u pravu ključno to je provjerljivost odluka, to je drugi stupanj. To se lako može uraditi davanjem prava žalbe na odluke VSTV-a o tome odlučiti sud, recimo Sud BiH. Ovo drugo što ste rekali pitali ste me za, kazneni zakoni i zakoni o kaznenom postupku, procesni zakoni doneseni su odlukom visokog predstavnika, znam i bez akademske, stručne bilo koje druge, ne da kažem kontrole nego bilo kakvog udjela u stvaranju tih zakona, bez parlamentarne procedure, stvoren je takav jedan sistem koji je paralelan. Znam i mi imamo situaciju u kojem smo jedina država u Evropi koja nema vrhovnog suda. Prije jedno četiri ili malo više godina, ranije šest godina na Pravnom fakultetu organiziran je bio jedan okrugli sto Da li nam je

potreban vrhovni sud i sam naslov tog okruglog stola dovoljno govori. Ni u jednoj normalnoj, da kažem zemlji ne postavlja se to pitanje. Svugdje je normalno da se ima vrhovni sud koji se odlučivati o onim stvarima i koji se ne bavi prvim stupnjem, koji se odlučivati o stvarima kojim se inače bave vrhovni sudovi. Kod nas je to prebačeno na ustavni sud, a ustavni sud ima do 3500 do 4500 apelacija godišnje. I praktično se pretvorio u Vrhovni sud što nije dobro upravo zbog sastava samog ustavnog suda jer tamo su uglavnom ljudi koji se nisu bavili pravom, odnosno procesnim pravom, znači ljudi koji su ulazili u sudnice. Čast izuzetcima. Ta neovisnost o kojoj govorimo podrazumijeva puno toga. Podrazumijeva prije svega subjektivitet sudaca, jer kako kaže latinska poslovice da je sudac zakon koji hoda znači i podrazumijeva integritet, samostalnost, neovisnost. Međutim to kod nas nije slučaj. Mi moramo zantiti da se kontrola nad pravosuđem ne uspostavlja izravno, direktno, ona se uspostavlja difuzno kroz sistem ocjenjivanja nagrađivanja, sistem stvaranja vrijednosti, tako da se ljudi podešavaju prema tim reperima koji su im dati i koji se na određeni način daju do znanja.

Što je dalje značajno odnosno, naglasiti, što je značajno naglasiti to je da smo također jedina država u Evropu kojoj jedan sud primjenjuje dva zakona. To je doskora bilo slučaj na sudu. Tek od nedavno je to prestalo. Bez vrhovnog suda koji se usaglašavati stavove, koji se odlučivati u skupu nadležnosti mi nemamo puno šanse da napravimo jedno neovisno pravosuđe. Primjera radi mi nema ni tužiteljstvo koje se odlučivati o sukobu nadležnosti između tužiteljstava. Pokušali smo od suda ishoditi odluke međutim sud se oglasio ne nadležnim za postupanje u takvim situacijama. I u pravu su, naravno oni odlučuju o sukobu nadležnosti sudova. Znači ta jedna neovisnost kad kažem nije iskorištena znači dovedeni smo u situaciju da ljudi koji su izabrani u VSTV svojom kadrovskom politikom koju su provodili posljednjih godina naročito dovodi se stanje u pravosuđu u stanje da i na Parlamentu moramo o tome razgovarati.

DAMIR ARNAUT

Hvala gospodine Markoviću, idući se javio gospodin Begić, pa gospođo, kako idemo gospodin Begić, gospođo, gospođa Marinković – Lepić. Izvolite gospođo.

ALMA OLO

Hvala, pozdravljam Vas tužioče, poznajem Vas iz nekog ranijeg sistema i znam da je za vas vrijedio glas da ste dobar tužilac. Žao mi je što u posljednje vrijeme nisam pratila vaš rad na

tužilaštvu BiH ali sigurno znam da imamo respektabilnog sagovornika koji nam može reći i dati slobodno svoje viđenje o stanju u pravosuđu u BiH.

Mene interesuju dvije, tri stvari ali voljela bih da mi ostavite prostor da možda i na kraju postavi neko pitanje u zavisnosti od toga kako će te i današnja diskusija. Ja bih htjela prvo da vas pitam kakvo je vaše mišljenje s obzirom da postoji percepcija u javnosti da je pravosuđe pod političkim uticajem u BiH interesuje me kakav je vaš stav o tome i kako mislite da se taj politički uticaj ostvaruje u pravosuđu, da li preko nosioca pravosudnih funkcija ili eventualno preko članova VSTV-a.

Drugo pitanje je pitanje efikasnosti pravosuđa. Da li mislite da je ovako postavljen sistem efikasan, da li je u stanju da se bori protiv ozbiljnog organizovanog kriminala i korupcije, da li zakonski propisi onemogućavaju efikasnu borbu protiv najtežih oblika kriminala ili postoje i neke druge slabosti koje su subjektivne prirode ili eventualno slabosti koje se tiču kvaliteta nosioca pravosudnih funkcija.

I da li mislite da na efikasnost pravosuđa utiče i sam proces izbora sudija i tužilaca u VSTV, evo ne znam možda je puno pitanja, mislite li da na pravosudne funkcije na najvišim nivoima dolaze najbolji kadrovi. Da li su u procesu selekcije izabrani najbolji kadrovi. Eto ne morate na sva ova pitanja, ali mislim da (mikrofon daleko od govornika)

MIROSLAV MARKOVI

E ovako mislim da sam djelimično odgovorio na taj politički utjecaj, znači on nije izravan, direktan od je difuzan, jedan difuzan sistem predlaganja, nagradivanja, kažnjavanja na jedna način posredan sasvim gdje se šalju određeni signali. To političari znaju, na koji način će to plasirati, a pravosudni djelatnici znaju uhvati te signale. Što se tiče efikasnosti moramo prvo poći od procesnih zakona. Šteta koja je nanešena donošenjem zakona o kaznenom postupku 2003 godine je nemjerljiva. Ja sam vam rekao i jedan slučaj. Znači 2004 godina mi imao godišnje savjetovanje u Neumu, ja sam napravio primjedbe na taj novi zakon, a to je vrijeme bilo dihotomija u smislu staro- novo, staro prevaziđeno zastarjelo i tako dalje, kada sam ja počeo izlagati primjedbe na zakon o kaznenom postupku BiH meni je predsjedavajući isključio mikrofon i poslao me na svoje mjesto. Znači, nije bilo čak ni poželjno govoriti o nedostacima tog zakona. Rezultat, do sada smo imali 20 izmjena slovom i brojem, 20 izmjena zakona o kaznenom postupku. Od toga jedna izmjena je nosila čak

tre inu teksta kompletnog zakonskog teksta od 500 članova, 450. zna i radi se od slu aj a do slu aja. Posljednji slu aj prošle godine imali smo sa ovim davanjem zaštite enog svjedoka, davanjem imuniteta, pardon. Zna i od jedne situacije u kojoj se svaki tužitelj mogao dati imunitet svjedoku, to se suzilo da je to mogao glavni tužitelj, a onda je to prenešeno na sud. Svi oni koji su ikada radili u borbi protiv organiziranog kriminala znaju da je to jedno snažno sredstvo koje tužitelj ima da bi prodrmao u najviše sfere organiziranog kriminala. To je sada isključeno. Sad je to toliko zakomplikovano, možete provjeriti kroz te nove izmjene da su potrebna čak četiri pismena, čak se i ugovor sklapa neki sa tim svjedokom i tako dalje, zna i praktično nemoguće provesti u praksi. Zna i, kad govorimo o efikasnosti moramo uvijek govoriti o zakonima. Zakoni su takvi kakvi jesu, moraju se pojednostaviti. Naravno vode i računa o svim kategorijama zaštite okrivljenog i njegovih prava, ali i na čin na koji je kod nas postavljen zakon o kaznenom postupku ne omogućava efikasnost postupka. Ne znam trebate pitali još nešto.

ALMA OLO

Pitala sam da li mislite da ste selekcijom koju vršite za VSTV biraju najbolji kadrovi na najviše pozicije u pravosuđu?

MIROSLAV MARKOVI

Pitanje je veoma jednostavno odgovoriti. Ne biraju se. Zna i, mogu govoriti za tužiteljstvo, mada mogu govoriti i o sudu na osnovu toga, ali ako vi u tužiteljstvu BiH izaberete uvijek ili ljude ima ih više, koji nemaju dana tužiteljskog iskustva, dana jednoga, apsolutno ni u sudu ni u advokaturi nigdje, šta vi očekujete od tih tužitelja. I onda imate situaciju da oni i dalje napreduju pa se ta jedna opet difuzna, kapilarna nekompetencija. Zna i ti ljudi kasnije predstavljaju BiH u međunarodnim organizacijama. I do čega to dovodi? Mislim da je kadrovska politika ključna svega. Ne biraju se kompetentni ljudi, a onda iz toga proizilazi sve ostalo o čemu govorimo i neefikasnost, nekompetentnost i sve ostalo.

DAMIRA ARNAUT

Gospodin Begić, izvolite.

ZLATAN BEGIĆ

E zahvaljujem poštovani predsjedavajući, poštovane kolegice i kolege predstavnici medija, uvaženi kolega Markoviću, ja prvo da vam se zahvalim što se ovdje sa nama. Ja sam pažljivo zapisivao ove vaše opservacije, jasno je da je težište na zakonodavnoj vlasti. Svi mi razumjevamo da je zakonodavno tijelo ipak laičko tijelo tako je to svuda u demokratijama i nama je neminovno biti potrebna podrška ljudi iz struke u procesu i pisanja i predlaganja i donošenja novih rješenja. I ako u Parlamentu BiH ima vrhunskih pravnika, ipak ljudi koji se pobliže i svakodnevno bave određenom problematikom i određenom granom prava su najpozvaniji da o tome govore. Namjera ove komisije doista jeste da izađe sa prijedlogom izmjena i dopuna seta zakona koji se odnose na rad pravosuđa a i držim da će vaša pomoć i pomoć vaših kolega koji dolaze direktno iz pravosuđa a ili koji su bili angažovani u pravosuđu sa repsektabilnim stažom i svojim biografijama biti nama dragocjena kako bi smo predložili najbolja moguća rješenja. Dali će ona biti usvojena, naravno to ne zavisi samo od nas ovdje, to zavisi i od drugih faktora ali ako ništa imaće dobar tekst koji će se možda nekada usvojiti u parlamentarnoj proceduri.

Ja bih vas zamolio pored niza ovih stvari koje sam ja precizno zabilježio, želim mi se da u 90% ovih stvari ljudi koji dolaze iz pravosuđa se slažu šta je to što bi trebalo mjenjati. To i kroz transparentan rad između ostalog i ove komisije i kroz ljude koji upozoravaju na ta uska grla malte ne postaje, opet poznata stvar na nivou društva. Od nepostojanja vrhovnog suda. Međutim i do nekih drugih stvari koje su manje poznate javnosti, a koji se usko vezuju za struku i svakodnevno bavljenje i obavljanje dužnosti na pravosudnim funkcijama u BiH. Ja sam zabilježio ponovo i ove stvari koje su opšte poznate na nivou cjelokupnog društva, ali i neke druge stvari koje ste vi kazali iz svog bogatog iskustva, a koje su veoma značajne u obavljanju pravosudnih funkcija i ono što bih vas ja želio pitati, ima li još nešto da je specifično da je bliže vezano za struku za svakodnevno obavljanje poslova pravosudnih funkcija, pa evo kada je riječ o tužilaštvu pogotovo, a zašto vi smatrate da je posebno važno da bi trebalo mjenjati u nekom procesu donošenja novih zakona bilo procesnih bilo materijalnih zakona. Hvala vam još jednom na vašem prisustvu danas pa ja i to zabilježim zbog našeg budućeg rada i eventualnog, zapravo ne eventualnog sasvim sigurno sačinjavanje prijedloga izmjena i dopuna seta zakona koji se odnose na pravosuđe. Hvala gospodine Markoviću.

MIROSLAV MARKOVI

Pa ovako mislim da sam vam dostavio jedan papir vezano za te izmjene zakona koje je neophodno napraviti, kada je u pitanju položaj tužitelja. Zna i tužitelj je u jednom ambivalentnom odnosu, u jednom ambivalentnom stanju upravo zbog one zakonske odredbe u kojem tužitelj otkriva počinitelje kaznenih djela. Mislim da je ta jedna odredba nanijela veliku štetu efikasnosti pravosuđa u cjelini. Zna i ne u sada da govorim o agencijama za provedbu zakona, odnosno policijskim agencijama ali u mnogom je ova odredba uvela konfuziju u postupanje i tužitelja a i ovih za provedbu zakona, pa se čest odoga a da policija samo dostavi izvješće o postupanja o mjerama i poduzetim radnjama i čeka dalja uputstva i ako su zakoni entitetski o unutarnjim postupanjim sasvim jasni da policija je ta koja otkriva počinitelje djela. Zna i, pored toga imamo jednu situaciju da su uzete neke odredbe iz anglo-saksonskog prava i implementirane kod nas na jedan način na koji ne odgovara našoj pravnoj kulturi. Zna i mi imamo tužitelja sada u jednoj sasvim drugoj poziciji zna i on je stranka u postupku ali nije ravno pravna stranka u postupku ja sam to više godina i dokazivao i pisao. Objavljeno je to u časopisima Pravo i pravda i imam negdje otprilike devet članova zakona koji govore o tome da tužitelj nije ravnopravna stranka u postupku. Šta se onda dalje događa, tužitelj onda kao organ, kao stranka u postupku trebao bi da bude jednak sa drugom stranom, tužitelj nema pravo na pravično suđenje, tužitelj nema pravo na žalbu na oslobađajuću presudu u drugom stupnju. To je jedan nonsens na koji mi iz struke godinama ukazujemo. Kako to promijeniti? Kažem, godišnjoj savjetovanju u Neumu prolazi obično bez prisustva javnosti. Dođu tu i tamo ponekad novinari, nemojte to shvatiti kao kritiku, pa onda uhvate nekog suca ili tužitelja da se kupaju na plaži i to je izvješće sa tog samita. A to što su tu skupljeni 300, 400 sudaca, tužitelja odvjetnika, pravnih profesora, profesora prava i tako dalje to izgleda nikoga ne zanima, da se skupi 500 predavača veći bi neko došao da upita imate li nekih problema kod nas ministri pravde tu ne dolaze, a imamo ih entitetskih, državnih kantonalnih koji nema. A to je ono mjesto gdje oni trebaju vidjeti koji su problemi. Ne znam šta bih vam mogao reći i još vezano za to.

DAMIR ARANUT

Gospodin Borenovo, aha gospodin Mekti, naravno.

DRAGAN MEKTI

Dobar dan svima, koristim priliku da pozdravim uvaženog tužioca Markovića, da mu se zahvalim što je danas ovdje, što danas ovdje zajedno sa nama utvrdimo stanje u pravosuđu, jer nam je zajednički cilj da dođemo do boljih rješenja, efikasnijih funkcionalnijih rješenja i da zapravo pravosuđe postane ključni stub, zapravo ono što treba biti u funkcionisanju države i prava. Vi, gospodine Markoviću imate ogromno iskustvo i za mene fantastično da kažem to i ako sam mogao da recimo tužilaštvo BiH, VSTV postavi za tužioca osobu koja nema ni jedinog jedinog dana u okviru pravosudnog da kažem tako sistema. Mislim da tužilaštvo BiH, a i sud BiH treba da se bavi i to mu je nadležnost najtežim organizovanim slučajevima organizovanog kriminala korupcije i svega onoga što je dalje propisano KZ-om BiH. Ja li ne mogu da imam svoj stav prema tome da jednaka osoba prvo zaposlenje bude Tužilaštvo BiH, da tu samo postoje neki durguti uticaji, prije svega mislim na političke uticaje kad VSTV takve osobe dovodi u pravosudni sistem i povjerava im tako odgovorne pravosudne funkcije. Ja sam zapravo da pokušamo nekako da vidimo u čemu je problem i kako doći do nekih boljih rješenja, uvažavajući sve ono što je stvarnost u BiH, a prije svega mislim na borbu protiv korupcije. Mi znamo da svi izvještaj Evropske komisije napretku BiH govore o nepostojanju praktično ni jedne minimalne volje za borbu protiv korupcije u BiH. Mi samo vidjeli Pribeov izvještaj to konstatovani, a i opšta je jedna percepcija javnosti da ne postoji uopšte boba protiv korupcije i ako mi znamo da se najveća korupcija događa u sprezi sa nosiocima odgovornih političkih funkcija ovdje u BiH. Tužilaštvo BiH u skladu sa ZKP-om tužioci vode istrage tih aktivnosti usmjeravaju radi policijskih agencija za provođenje zakona, ja bih želio da znam šta je po vama ključni uzrok, razlog što nema jedne organizovane borbe protiv korupcije. Opet kažem poznavajući i nadležnosti tužilaštva BiH i kako je moguće da i u određenim slučajevima da li zbog pritiska javnosti, nije važno, dođe do otvaranja određenih slučajeva, godinama se čekajući da to ugleda, da kažem tako, sudski epilog da ne iznosim neke slučajeve, poput Pandore. Jeli moguće uiniti išta da te istrage se brže završe da one da kažem tako brža dobiju taj sudski epilog, pred sudom i da se napravi neki funkcionalniji, efikasniji sistem kada je u pitanju borba protiv korupcije. Hvala.

MROSLAV MARKOVIĆ

Pa evo što se tiče prvog dijela vašeg pitanja gdje se odnosi na imenovanja u tužiteljstva to nije jedinstven slučaj znači imamo mi više ljudi koji nemaju dana iskustava i došli su i postali tužioci

BiH. Zna i 2003 godine kad smo po injali došlo je nas troje sa federalnog tužiteljstva i došli su još sedam, osama tužitelja iz kantonalnog odnosno okružnih iz RS-a. Zna i zajedni ko nam je bilo da niko nije imao manje od dvasdeset godina radnog staža i onda smo po eli raditi nije bilo vremena ni za edukaciju ni za išta drugo. Kasnije su po eli dolaziti ljudi iz drugih agencija, policije, iz ne zna, ak i ne zma da li su to tvorni ki pravnici iz KPZ-ova i tako dalje. Ljudi koji nakon pisanja riješenja o porodiljnom odustvu došao je u situaciju da piše optužnicu za genocid. Možda malo karikiram ali otprilike to je ravan, o tome se govori, kako onda o ekivati rezultate. Naravno da tih rezultata nema.

Što se ti e brobe protiv korupcijije teorija i praksa slaže se da postoji ta koriupcija de facto, dakle jedna empirijska korupcija i politička korupcija koja se zadodjenula u te neke demokratske okvire i praktično se to svodi na jednu raspravu o osobnim, ličnim interesima. Zna i vi imate agencije za reviziju one samao godinama i godinama konstatiraju stanje i daju preporuke i po tome se ništa dalje ne može poduzeti veoma je da kažem sužena mogućnost njihovog postupanja. Tu bi se trebali uključiti prije svega agencije za provdebu zakona, zna i policija a onda i tužiteljstvo. Mi imamo masu tih godišnjih izvješća revizorskih kuća, ali o tome ne možemo, ne može to rezultirati nekom optužnicom. Zna i ti treba prikupiti neku dokumentaciju i odmah reagirati i onda uspostaviti prioritet i po etiti procesurati. Zna i još na početku sam rekao da je zakon o istražnom postupku tako kompliciran da on ne dorinosi efikasnosti borbi protiv kriminala, a pogotovo borbi protiv tih najtežih oblika kriminala, korupcije i organiziranog kriminala. Tu bi se trebalo puno toga izmjeniti ali kad kažem, a su ti svi zakoni doneseni bez javne rasprave onda se kasnije izmjenama stalnim izmjenama, kaže 20 izmjena pokušavalo se nešto promjeniti ali uglavnom to je vodilo daljem komopliciranju i daljoj neefikasnosti samog pravosuća.

DRAGAN MEKTI

Mogu li ja samo pitanje. OK, hvala na odgovoru. Razumijem te objektivne problema zakona, to što ste vi činili lično i taj slučaj iz 2000 neke godine kad ste predlagali određene zakonske promene pa ste imali tu neprijatnost da vam je oduzeta riječ protiv zakona o VSTV -u o kojem ste sad govorili, a šta mislite, kakav je vaš stav o subjektivnim problemima u pravosuđu u BiH

MIROSLAV MARKOVI

A šta mogu reći, opet dolazimo do kadrovske politike i imenovanja sudaca, ako vi izaberete ljude koji nemaju kompetencije za obavljanje tih poslova za koje su izabrani naravno da će se plašiti. Oni se, ja sam imao osobnog iskustva sa mladim kolagama koji su tek počinjali raditi, oni su doista ustrašeni da, iz straha od greške, kako to promjeniti. Prije svega polazimo od VSTV-a njihove kadrovske politike, a onda i od tog nekog osobnog znanja samih sudaca, odnosno tužilaca. Ja bih mogao dosta primjera tu reći, ali ako bih mogao i do ustavnog suda ovako možda je sad poretenozno da ja komentiram odluke ustavnog suda, međutim ja sam imao prije dvije godine sam napisao jedan rad koji je objavljen u časopisu i izložio sam ga u Neumu, u kome se govorilo o tom dvostrukom suđenju, pravilo zabrane. I suci ustanovnog suda ne poštuju odluke Evropskog suda na ispravan način. I oni tamo gdje se neprestano sudi od slušanja do slušanja, gdje se neprestano traže interesi oni traže principe. Onda te principe na jedan ne transparentan, odnosno, na jedan da kažem način neprimjenjiv u našim situacijama. Tako imamo odluku ustavnog suda koje odmah prihvataju niži sudovi i dolazimo do jedne situacije, da se kada je u pitanju konkretno taj princip zabrane dvostrukog suđenja gdje se prekršaj izjednačava sa dvostrukim progonom gdje je došlo do jedne situacije da se prekršajim prekriva porezna utaja. Rezultat toga, takve jedne neprimjerene primjene odluka ustavnog suda je to da je ova država stotine i stotine miliona maraka izgubila. Mislio sam da će mi se neko suprotstaviti iz ustavnog suda u povodu toga, međutim nije ništa uvijek šutnja. Još vam reći, kada je korupcija u pitanju uvijek se ide sa površnim točkama korupcije. To su oni segmenti u sistemu koji nemaju kontrole ili je ta kontrola neefikasna. Molim vas, nama je pet godina trebalo da ishodimo promjenu zakona, da se obogudi žalba protiv rješenja suda o odbijanju optužnice. Pet godina. Do tada je sudac nakon saslušanja donosio odluku nakon koje tužilac nije imao pravo žalbe, odnosno niko nije imao pravo žalbe. To je u pravnom sistemu jedan apsurd koji je doveo do teških posljedica koje mi ne možemo sagledati. A kasnije kada je promjenjen zakon dat je rok od 24 sata. Znači imamo mi više takvih točkica u sistemu kome je onda utjecaja na takve ljude koji obavljaju funkciju, tako lako otvoriti. Znači fokusira se utjecaj na jednog čovjeka koji nema kontrolu ili je ta kontrola veoma loša i onda je to jedna situacija koja bukvalno pogoduje svakom obliku korupcije.

DAMIR ARANUT

Gospođa Marinković - Lepi. Izvolite

MIRJANA MARINKOVI -LEPI

Ja sve srdačno pozdravljam, a posebno gospodina Markovića. Ono što bih samo kao uvod htjela reći, da smo mi ispravno, naša jedna grupa poslanika, koja je inicirala i jednu tematski sjednicu o pravosuđu i hitnu sjednicu predstavnikog doma izravno detektovala da je problem etni problema zbog ovakvog pravosuđa i VSTV. No, ja jesam pravnik, ali nisam radila u pravosudnim strukturama ali sam ima priliku i da zastupam po sudovima i da vidim neke mane u toj oblasti, ali ste me danas još više uplašili kada ste nam ovdje iznijeli neke stvari za koje se mi koji se bavimo baš tim pravosudnim strukturama možda nismo znali ili su nam promakle, tipa ovog izbora, pa koliko ste se dugo borili za otkaljanje nekih nepravilnosti u toku postupka i tako dalje. Ja bih vas prvo pitala vezano za prijavitelje korupcije, mi smo u prilici da u medijima, naravno pitamo da ljudi koji otkrju korupciju budu procesurani na kraju, na ovaj ili na onaj način, da kod nas već novinari već otkrivaju krivina djela umjesto da to već radi, policijske strukture jel, i evo samo u dva primjera gospodina Aleševića koji je, od koga je kreula afera Potkivanje pa do novinark koja je otkrila aferu sa kupljenim diplomama, pitamo da su oni saslušavnici, da su privođeni i tako dalje ono što me u ovom kontekstu jako interesuje je makar da nam parafrazirate odredbu ovu o ovlaštenom snimanju. Dakle, ja sam je pitala u zakonu o krivičnom postupku ali evo, dakle nisam neko ko o tome može odlučivati, uvijek se nekako provlači ta odredba da se radilo neovlaštenom snimanju i ako su ljudi da tako kažem uhvaćeni i snimljeni na javno mjestu, ja sam ovdje sebi što kažu kopirala tu odredbu, ali evo malo i da na kažete vaše mišljenje o tome, jer evo uvijek nekako ispadne da ti prijavitelji korupcije izvuku uvijek neki deblji kraj a da se postupci otegnu. Ili evo kao što vidimo protiv Tegeltije se ni ne pokreće. To bi bilo jedno moje pitanje, pa ćemo vidjeti kad odgovorite, još jedno ili dva da idemo onako redom.

MIROSLAV MARKOVI

Pa evo pitanje kazneno djelo neovlaštenog snimanja, možete ga pročitati o čemu se tu radi. Tu je stvar sasvim jasna. Ako je to snimano na nekom javnom mjesti onda nije potrebna dozvola, dopuštenje da bi se neko snimio to je sasvim jasno. To da li će tužitelj to tretirati kao neko posebnom mjesto ili privatno mjesto to je stvar tužitelja inače dolazimo u situaciju da se kreira stvarnost. Sud više ne osuđuje istinu, stvaraju se neki standardi jednostavno se matra dokazanim ono što je uvjerljivije a ne ono što je doista bilo. Ako, ne znam da li mogu govoriti, mislim da dade

mogu, o pojednina nim slu ajevim. Jednostvano da sam ja bio tužitelj u tim slu ajevima znao bi kako bi pristupio.

MIRJANA MARINKOVI -LEPI

Pa dobro meni je zbog javnosti bilo stalo da to malo prokomentarišete, jer ja itaju i razumijem, ali evo ovaj više zbog javnosti i zbog činjenice da su ti prijavljivi korupcije nekako na kraju izvla ili neki deblji kraj. Nepresano se vrtimo oko političkog uticaja i na tužilaštvo i na sudije, evo maloprije ste rekli i spomenuli policijske strukture i ja bih vas upravo pitala za vaše mišljenje upravo o političkom utjecaju na ta strukture, obzirom na njihovu ulogu u postupcima, jer evo, znamo da u postizbornom periodu nastaje trka za podjelom pozicija ministara policije SIPE, OSE itd i vidimo i da trkavice oko diploma, jer ako je dan rukovodilac agencije ne može da dokaže gdje, kad i kako je diplomirao onda se svašta možemo zapitati. Pa evo ja bih vas molila da malo prokomentarišete naravno da li i tu po vama postoji određeni politički uticaj. I morala bih vas nešto pitati i ako opet kažem ne smemo se upuštati u konkretne slu ajeve ali evo sad razmatramo u medijima o ovoj aferi sa troškovima stanovanja glavne tužiteljice, pa evo ja bih vas samo pitala da li postoji neki interni akt i procedura kojom bi onaj ko koristi stan morao dokazati da ga koristi. Prevedite i to na nas postelnike gdje mi koji nismo iz Sarajeva i koristimo smještaj moramo dostaviti ugovore, dakle ugovore ovjerene u Poreznoj upravi koje ovjerava stanodavac, dakle to ne radimo mi i nemamo nikakve veze sa time, mi koji koristimo stanove, je evo nigdje nisma naišla u medijima ni na fotografiju ni na potvrdu da je recimo taj ugovor provjeren od Poreske uprave. Dakle da li onda strane tužilaštva postoje neke procedure koje su se morale ispoštovati da bi se dokazalo a neko koristi stan i na osnovu toga ostvaruje pravo na naknadu troškova.

MIROSLAV MARKOVI

Što se tiče ovog vašeg prvog pitanja uticaj politike na agenciju za provedbu zakona pa to je ja mislim sasvim jasno tu nema dileme jasno je da je ministar politički klijentisti i da je on taj koji je na vrhu te policijske piramide imamo tu negdje jednu zakonsku neodređenost u zakonu kada se provodi istraga, policijski djelatnici obavljaju radnje i postupke po naredbi, naredbama i po zapovjedima postupaju protiv tužitelja, zna i tu imamo taj jedan stub hijerarhije. S druge strane imamo policiju koji ima svoj stub hijerarhije i kad to dođe u sukob, nemoj te misliti da će tu biti neka dilema kako će taj policajac postupiti. Pogotovo ako se tu radi o policajcima koji nisu policajci po

vokaciji, kad kaže nisu policajci mislim nisu školovani nego su iz nekih drugih struktura došli, kao što i u tužiteljstvo i u pravosuđe dolaze neki ljudi iz drugih struktura, tim prije radi to se događa u policiji. Ja sam nedavno saslušavao 12, 13 policajca, baš vezano za neku koruptivnu radnju i od njih 12 samo je jedan imao policijsku školu regularnu. Svi su ostali profesori, monter, tapetari i ne znam šta, mislim sa nekim kursom oni su postali policajci. Zna i kadar se školuje, to je jasno svakome. Mi imamo i u našem sujedstvu pravosudne akademije, gdje se kadar sistematski školi, a ne da dođe i ne znam neko, o tome smo već govorili.

Što se tiče ovog vašeg drugog pitanja, negdje sam ja govorio o tome. Zna i nemojte da dođemo u situaciju, a ni vi ko povjerenstvo da od drveta ne vidite šumu. Zna i ovo su pojavni neki oblici, zna i tih svih mogućnosti da se zakon tretira na jedan ili na drugi način. Ja sam jedna od prvih koji su napisali opužnicu za tako jedno kaznenno djelo. Radilo se o nekom zastupniku koji je sa sjevera Bosne i kojem je supruga i djeca i stan je ovdje, a on je naplative taj odvojeni život. Rezultat oslobađajuća presuda. Drugi kolega isto tako je isto to podigao. Nakon toga mi mi više ne možemo to ni procesuirati što radimo kad su sudije zauzeli takvo stajalište. Možemo to raditi ali oni imaju svoje razloge zbog čega su to radili. Zna i ne bih govori sad pojedinačno, ali mislim da su to sad pojavni oblici ne jednog, nekonzistentog pristupa zakonodavaca koji nije definirao sve situacije kojim bi se se moglo to dogoditi, a ne bi trebalo.

DAMIR ARNAUT

Hvala. Gospođo Peki izvolite

MIRA PEKI

Hvala. Evo želim da se zahvalim gospodinu Markoviću, da postavim jedno samo pitanje koje je vezano za materijal koji smo dobili u prilogu i vezan je za finansiranje pravosudnih institucija i sudova i tužilaštva. U materijalu koji ste naveli kažete da su nedovoljna finansijska sredstva i razjednjeno finansiranje sudova i tužilaštava jedan temeljni problema sa kojim se suoavaju sudovi tužilaštva, ovdje dalje se navodi da se sudovi finansiraju iz 14 što entitetskih, što kantonalni, odnosno znase se šta se finansira iz budžeta BiH i kažete, predlažete finansiranje iz jednog centralnog izvora, svih sudova i tužilaštava obzirom na način finansiranja i na način funkcionisanja i entiteta i kantona i same BiH to je stvarno jedan potez koji bi zahtijevao jednu sveobuhvatnu reformu, ali opet se taj problem finansiranja i tog uticaja onih koji donose odluku o finansijskim sredstvima za

radi i sudova i tužilaštava mislim da ne bi riješio, zato što i uticaj na to jedno finansiranje bi bio skoro pa isti politički uticaj onih koji donose budžete. Da li mislite da bi se standardizacijom pa i ako je to i ostavljeno na nivoima i kantona i entiteta odnosno BiH, zna se šta se finansira na nivoa BiH, da li standardizacijom izdvajanjem sredstava, znamo da se savaki od ovih sudova i tužilaštava pojavljuje kao budžetski korisnik i svoj budžetski zajtjevdaju koliko im je potrebno sredstava za rad. U tom smislu je potrebno i brije usvajanja budžeta reći i koliko, je koji sud odnosno tužilaštvo tražilo sredstava. Da li smatrate da bi standardizacijom tih zahtjeva koji se tu konkretno tužilaštava i sudova taj problem finansiranja može riješiti, a da se ostane na ovom postojećem nivou finansiranja iz ovih recimo 14 budžeta kako se finansiraju sudovi i tužilaštva.

MROSLAV MARKOVI

Kada je u pitanju finansiranje, isto logički potrebno je nekoga staviti pod kontrolu manje su mogući utjecaji ukoliko se sve to vrši iz jednog centra. To su ipak logički posmatrano, manje mogući. Da li je to sada, da li se to standardizacijom može postići, ne znam nisam finansijski stručnjak, ali mislim da, i ostajem pri tome da bi se iz jednog, finansiranje iz jednog mjesta moglo i te kako utjecati na neovisnost pravosuđa u jednom pozitivnom smislu. Toliko.

DAMIR ARANUT

Hvala, gospodin Borenović ima.

BRANISLAV BORENOVI

Evo ja ću iskoristi sad ovih nekoliko pitanja koja sam želio da vas pitam, naravno u veštini onoga što ste vi rekli sam popuno saglasan. Ne slažem i tu imam svoje mišljenje vezano za formiranje nekih novih sudova, viših vrhovnih, jer ste i sami rekli kave su odluke vrhovnog suda. Tu ja imam svoj lični stav, apsolutno sam skeptičan s takvim stvarima mislim da to neće ništa poboljšati stanje u pravosuđu u ovoj zemlji, ali naravno svako ima pravo na svoje mišljenje ne želim da ulazim u dalju elaboraciju. Ali moram reći da sam sada evo u nekoj vrsti ozbiljne konfuzije i još veće to što sad imamo saznanja daje problem pravosuđu a u BiH još složeniji nego što mi imamo mišljenje, čuli smo od vas da je vaše razmišljanje da tužilac nije ravnopravan u sudskom procesu od sudija ujedno da sudije tu imaju određenu dimenziju ograničenja limita. Ali ono što ja najviše vidim ovdje, o čemu se najmanje vodi računa su oštećenja. Da su oštećenja u bilo kakvom istražnom i sudskom postupku dovedeni u jednu potpuno marginalnu poziciju, da nemaju apsolutno nikakva

prava, kada je u pitanju sudski proces, jer se nalaze u rukama naravno tužila koje procjene kao je to zakon definisao. Vi ste to dobro rekli, određena anglosaksonska rješenja su dovela do te konfuzije pravosudnog sistema mislim da je to najveća greška ove reforme koju smo imali prije nekih 17, 18 godina. Tri pitanja: prvo pitanje, obzirom da ste u penziji kako ste rekli, mene instersuje kako vi kao tužilac BiH dobijate predmete, da li po nekom, kako zadužujete određeni predmet, da li vam to dodjeljuje, neka vrsta softvera, kompjuterskog rješenja ili vam to da je glavni tužilac ili kako na koji način jedan tužilac tužilaštva BiH zaduži određeni predmet.

MIROSLAV MARKOVI

E ovako mi imamo pravilnik, ali se kada je u pitanju raspored predmeta taj pravilnik se dosljedno ne primjenjuje. Znači kod nas, prema pravilniku zamjenik glavnog tužioca, određuje tužitelje koji će postupati u određenom predmetu, odnosno određuje postupajuće tužitelje. Međutim jednom preksom to je prenešeno na glavnog tužitelja, odnosno glavni je tužitelj tj koji određuje ko će raditi koji predmet. To je najkraće što mogu reći. Znači i ne sam o to nego određuje i klasifikaciju predmeta. Znači mi imamo one oznake svoje, da li je u pitanju KD, KT itd, znači određuje i standardizaciju predmeta i onoga, postupajućeg tužitelja koji će raditi po tom predmetu.

BRANISLAV BORENOVI

Hvala, ovo je vrlo važno, jer, od tog momenta sve dalje kreće. I da se obrađam vama kao oštećena strana. Znači glavni tužilac je na osnovu moje lične krivice prije koju sam podnio krajem maja mjeseca Tužilaštvu BiH dodjelilo određeni predmet postupajućem tužiocu, ja ne znam kako se zove, a po ovome što sam čuo vjerovatno je neko kome glavni tužilac može to uraditi u skladu sa određenim krivičnim djelom. Kao oštećena strana podnio sam krivičnu prijavu, saslušan sam kao svjedok, 04. juna ove godine od strane pripadnika SIPA-e dao adekvatni izjavu. Radi se o krivičnom djelu neovlašteno prisluškivanje, ne bitno oisad, vjerovatno svi znate o kome se radi. Prošlo je 90 dana ništa se nije desilo. A apsolutno, kao oštećena strana želio bih da vas pitam, ne sam oaj kao opterećeni u ovom slučaju, nego vjerovatno i destine i sotine drugih i oštećenih lica i mnogo težim krivičnim djelima, gdje su neki gubili svoje najvoljenije, gdje tužilac postupajućim i drži određene „predmete“ godinu dvije ili tri, bez podizanja optužnice ili bez bilo kakvog tužilačkog epiloga. Koja su moja prava kao oštećenog lica u slučaju da taj istražni ili predistražni, ne znam kako vi to tačno formulišete, traje toliko dugo a ništa se ne dešava, a sve je još uvijek u

Tužilaštvu, nema na znaku da će doći do bilo kakve adekvatne odluke, na moje ili zadovoljstvo nekog drugo, a samim tim nema ni susdskog procesa. Šta ja kao oštećena strana ili stotie drugih ljudi koji su oštećeni u određenom krivičnom postupku, mogu da urade ?

MIROSLAV MARKOVI

Donošenje zakona iz 2003 godine narpavljen je jedan mix kontinentalnog i anglosaksonskog prava. Prema tom novom zakonu, oštećeni su izbaćeni iz sistema, mislilm da se se tako najprostije izrazim. Oštećeni neam više nikakvih prava, što se tiče samog postupka. Prema ranijim zakonskim rješenjima, optećeni u slučaju obustave, odnosno odboćaja prijave, obustave istrage, oštećeni je imao pravo nastaviti postupak, sada on po novom zakonu to nema. Ja dousta ne znam koji su rzalozili motivirali zakonaodavca da tak onešto prohvati jer je to nešto što jednoistavno nije smisljeno da ne kažem nešto drugo. I ista je stvar i sa zahtjevom za zaštitu zakonitosti. Nema ni jednog razloga, a nema ni jedne države bez zakona o zaštiti zakonitosti. Taj institut je ukinut. Samo je entitet RS, vratio taj zakon u zakonu o kaznenom postupku. Što vam hoću reći, na jedan ne transparentan način je donešen zakon, donešena su takva reješenja koja jednostavno ne mogu istrpiti praksu. Kada je u pitanju zahtjev za štiti zakonitosti, ja sam se već godinama borio, vjerovtno ću nastaviti i dalje da se taj izvanderni pravni lijek, ponovo vrati u naš pravni instrumentarij, imajući u vidu sve ono što se događa i oko nas, a pogotovo u najbližem susjedstvu. Jedno istraživanje pokazalo je da je 67 % zahtjeva za zaštitu zakonitosti u Hrvatskoj prihvaćeno. Znači dvije trećine, utoliko je sud pogriješio i utoliko je tužitelj bio u pravu. Znači u Hrvatskoj, a možete misliti kakvo je stanje kod nas, sigurno je loše.

BRANISLAV BORENOVI

I treće pitanje koje ste vi dijelom i odgovorili i Vi smatrate kao, što naravno i lično ja samtram, da se treba vratiti taj instument. Pravo oštećenog da može nakon određeno perioda da nastavi govnenje usljed svojih nekih dokaza prema sudu i sudovima. Da li smatarate da je to moguće uraditri izmjenama zakonskih rješenja, nekoliko ozmjena zakona o krivičnog postupka ?

MIROSLAV MARKOVI

Misljm da je moguće, opet dolazimo do onog famoznog pitanja postojanja političke volje. Misljm da je moguće.

DAMIR ARANUT

Evo, gospođo, olo ima dodatno pitanje. Izvolite

ALMA OLO

Gospodin Borenović je govorio ako se ne varam o situaciji kada neko podnese krivičnu prijavu, a nadležni policijski organi ili nadležno tužilaštvo, odugovlači sa postupkom i oštećeni nema nikakvih informacija niti imamo, mogu nastojati da ubrza taj krivični postupak. Čini mi se evo vi nisteni to odgovorili, čini mi se da u toj situaciji oštećeni tako čer nema nikakvih prava, nema pravo da pita tužioca šta je sa mojim predmetom i ako ga pita ovaj ne mora da mu odgovori. Jel tako? Ja barem mislim da je tako. Riješenja u ranijem zakonmu o krivičnom postupku su podrazumjevala ulogu tužioca, kao što je tužilac rekao, tužilac odbaci krivičnu prijavu, oštećeni ima pravo da nastavi krivično gonjenje. Kada tužilac nakon istrage, ili u srednjoj istrazi obustavi istragu, oštećeni ima pravo da nastavi krivično gonjenje. I to je nešto što je neopravdano i ubaeno iz našeg procesnog krivičnog zakonodavstva i mislim da bi trebalo ići u pravcu da se to vrati ali evo ja vas pitam ono što je on pitao ima li mogu nastojati da neko ko podnese krivičnu prijavu smanji mogu nastojati zloupotrebe od strane policijskih i tužilačkih organa, koji očigledno odugovlače postupak i ne žele da završe postupak. Jer jedina mogućnost, prijava glavnom disciplinskom tužiocu ili im neki drugi proces.

MIROSLAV MARKOVIĆ

Odgovorili ste sami, jedino je to disciplinski postupak protiv tužitelja.

ALMA OLO

Rekli ste na početku da VSTV je organ koji ne odgovara nikome. I da mislite da članovi VSTV-a koji dolaze iz nižih struktura kao što su općinski sudovi, općinska tužilaštva ili kantonalni sudovi i okružni sudovi, ne mogu da učestvuju u izboru sudija vrhovnog suda, ne mogu da predlažu sudce ustavnog suda, jer znamo da VSTV predlaže, pravi listu za sudaca, ustavnih entitetskih sudova. Interesuje me šta vi mislite na koji način se može zakonski uspostaviti odgovornost VSTV-a i kome i na koji način mislite da treba da bude, komponovano VSTV, mislim ko bi trebao da čini

lanove VSTV- a, da bi adekvatno odgovorili svom zadatku, i da bi birali i najviše nosioce pravosudnih funkcija. To ne rade suci opštinskih sudova ili suci kantonalni ?

MIROSLAV MARKOVI

E ovako, nekad su najbolja rješenja najjednostavnija. Zakon o VSTV-u treba izmjeniti u toliko, što lan VSTV-a može postati, samo neko, ko ima 20 ili 25 godina radnog staža, u pravosu u, naravno. S tim što se mora voditi računa i o pravosudnoj birokraciji. Mi imamo jedan sloj o koje niko ne govori. A to je pravosudna birokracija, kolege predsjednici i oni koji obavljaju rukovodne funkcije, koji 10, 20 ili 30 godina nisu ušli u sudncu. Oni su daleko od problema, oni su daleko od bilo kakvih slučajeva sa kojima se susreću u postupaju i tužitelji i tamo nemaju taj osjećaj za njihove probleme. 25 godina rada u sudnici sve ste riješili. Dobili ste i subjektivitet i integritet. Sve ste dobili, a onda i na osnovu toga napraviti skaluu, onih koji mogu konkurirati za višnje sudove i za najviše pozicije, da nam se ne događa ono što nam se događa.

DAMIR ARNAUT

Hvala vam.

ALMA OLO

Niste odgovorili na ono, kome vi mislite da bi VSTV trebalo da odgovara da bi postojao neki sistem odgovornosti ?

MIROSLAV MARKOVI

Samo parlamentu.

DAMIR ARNAUT

Hvala gospodine Markovi, malo vas ste donekle odgovorili na glavno pitanje koje sam ja imao, ali dopustite mi da ga postavim, odnosno da ga proširim. Dakle, mislim da ono što se prožima kroz ovu diskusiju je da nezavisnost, ne smije biti nedostaka odgovornosti, a pogotovo nam nasmije biti imunitet, kada su u pitanju nosioci pravosudnih funkcija, pogotovo VSTV. Cilj ove istražne komisije, kako je to utvrđeno zaključkom Predstaničkog doma parlamentarne skupštine BiH, bitno je da utvrdi probleme, ali i da predloži rješenja i mi smo već kroz današnju diskusiju i kroz ranije iskaze i kroz iskaze ranijih svjedoka utvrdili dosta problema, primjera radi da VSTV treba

razdvojiti u dva tijela, npr to su neki od prijedloga, sudsko i tužila ko, da tu ne mogu biti ne referentni ljudi, neki prijedlozi su išli u pravcu da tu ne treba biti pridstavnik a dvokata, itd, ali konkretno pitanje: Ho e li to otkloniti probleme kojim svi svjedo imo, u konkretno smislu da mjesecima unaprijed, u medijima itamo ko e biti glavna tužiteljica, ko e biti njeni zamjenici, po tom da e glavna tužiteljica jednog kantonalnog suda, postati sutkinja suda BiH, ko e onda nju zamjeniti na mjestu glavne kantonalne tužiteljice. Dakle ovo itamo mjesecima prije izbora i ovo nisu špekulacije. Ovo su precizna predvi anja koja su se pokazal 100% ta nim i sad ka to uporedite sa izborom, vije e ministara gdje ak nije ni sporno da se unaprijed zna ili špekulira ko e biti ministar sigurnosti, ministar odbrane, to su politika imenovanja to nema ništa sporno, ali tu je neki procenat ta nosti tih predvi anja, na nivou 20 – 30 % u zadnjih nekoliko godina vidimo 100% predvi anja. Evo konkretno, sve rukovodne pozicije u tužilaštvu BiH su bile najavljene imenom i prezimenom šest mjeseci unaprijed i više. Ista stvar je kada je u pitanju sutkinja suda BiH, pa njena zamjena u tužilaštvu. Sve smo to itali u medijima mjesecima unaprijed i onda tako e imamo medijske izvještaje o uplitanju, možda ak i posredovanju ljudi koji nemaju veze sa pravos em uplitanje njihovo, u medijske izvještaje, o uplitanju nosioca pravosudnih finkcija, opisuju se kao prijatelji, raznih nosioca pravosudnih finkcija, a sami nisu. Moje pitanje je kako to riješiti. Kažem možda ste odgovorili, možda se to može riješiti ovim da uvedmo zakonsku odredbu da lanom VSTV- a ne može biti neko nema 20 ili 25 godina pravosudnog iskustva, ali da li bi i to riješilo. Imamo ovdje situacija gdje neki od ovih ljudi imaju toliko godina iskustva i opet imamo ove njave.

MIROSLAV MARKOVI

Ti ljudi su u manjini, jedno, a drugo ne treba vjerovati glasinama nekada jel, mislim da sam odgovorio djekimi no, ne može se re i kada je u pitnju ta moralnam strana ljudi, mi ne možemo imati nakakv drugi parametar osim njihovog prethodnog rada. Zna i vi imate sad lanove VSTV- a takvi kakvi su, a oni kasnije se samo biraju da kažem u razli ite komisije za polaganje pravosudnog ispita itd. Ne znam, kolegica olo, ko su nama bili lanovi ispitne komisje na pravosu u, to su buli najve i pravni umovi ove države. Da ih sad ne spominjem, morao bih spomenuti amila Sokolovi a, Duška Obradovi a, to su ljudi koji su doista tkakvi stru njaci koji, ije se presude i dan danas citiraju, nakon 20 i više godina, 30 godina njihova rješenja se primjenjuju i dan danas u praksi. Vi sad izaberete lana VSTV-a nekoga ko ima dvije li tri godine staža, tužiteljskog ili suda kog, ostalo je proveo kao pripravnik, stru ni suradnik i tako dalje. I on

postane član pravosudne komisije. Šta on može ispitivati, koga može ispitivati i na koji način. Opet ono što govorim, zna i kapilarna nekompetencija, zna i ne možemo u i u, tu moralnu stranu i imati nekog pokazatelja osim, rada tog člana VSTV-a. I još nešto bi reko. Jedna je vještačka dilema da li treba da posebni tužiteljski, posebni sudski, da li treba advokat itd, mi svi koji se bavimo ovim poslom znamo koliko vrijedi. Znamo koji je advokat dobar koji nije, koji zna koji ne zna, i tako dalje. No, iakda nisam imao neki otklon od toga da li je u pravosudnoj komisije dali bira advokat ili ne, bitno je ona kako stručnjak i kao uvijek. A to možemo ustanoviti samo na temelju njegovog rada. Eto toliko.

DAMIR ARANUT

I imam još jedno pitanje, konkretno vezano, kad ste rekli da je kadrovska politika ključna, biraju se nekompetentni ljudi, ima li po vašem mišljenju također tu, da li postoje pojave sukoba interesa i treba li ih onemogućiti. Konkretno, mi smo svjedoci pojave da smo se najbliži srodnici nosioca pravosudnih funkcija postavljaju na političke funkcije, dakle rukovodne političke pozicije. Raniji svjedoci su govorili o tome i moje pitanje, je treba li uvesti bliske srodnike nosioca pravosudnih funkcija u institut sukoba interesa na primjer kada su politička interesovanja u pitanju. Ako parlament ili neka vlada na bilo kojem nivou vrši imenovanje na neki rukovodnu funkciju i imenuje, supruga, suprugu, sina, kćerku, brata, sestru, nekog sudije ili tužioca, jel taj politički neovisan, odnosno da li se eventualno, da li postoje mogućnosti za stvaranje, percepcija sukoba interesa, jer sukob interesa nije nužno konkretan sukob interesa već i percepcija je bitna. Da li to treba ne nužno sankcionisati, nego urediti, da određena politička interesovanja nisu moguća?

MIROSLAVA MRKOVI

Pa percepcija je svakako bitna bez obzira da li je neko ispravan ili da li nije ispravan ukoliko je percepcija negativna onda će to biti ozbiljnog utjecaja na rad tog nositelja pravosudne funkcije. To nam je poznato da postoje obiteljske veze onda tu nisu samo izravne obiteljske veze, tu imamo kumova prijatelja, zetova i tako dalje. Za i kako tome stati u kraj kako to definirati? Ipak bi to po meni ne i na način da ne mogu raditi ne samo u istom sudu nego da ne mogu raditi na istoj razini. A to što kažete da je takav jedna nositelj pravosudne funkcije na neki način pod utjecajem ukoliko neko zaposli njegovo dijete i tako dalje, ne sumnjivo da jeste, bez obzira ne to što možda i nije ali percepcija javnosti je sigurno takva.

DAMIR ARNAUT

Dobro, to je to. I ako mogu samo. Da se vratim na ovo, to je nešto što će komisija definitivno trebati i u svom izvještaju utvrditi i predložiti, a i u eventulanim nacrtima zakona koje budemo radiuli ispred ove komisije, kada je u pitanju razdvajanje VSTV-a na dva tijela. To je definitivno nešto što će se komisija opsežno baviti pogotovo kad budemo predlagali izmjene i dopune. Tu sve što smo do sad čuli se oslanja na to, da sukob interesa ili barem percepcija da ne bi sudije i tužioci trebali birati jedni druge, s obzirom da će se sutra susresti u sudnici. Tu je ovaj, jedna pojava na koju je ukazano ranija. Da li mislite da je to validno ili da tu ima prostora da tu ostane jedno tijelo ?

MIROSLAV MARKOVI

Ja mislim da ne treba razdvajati VSTV. Mislim da može ostati takvo kakvo jeste. Bitni su ljudi, evo da se ne ponavljam, bitni su ljudi koji se time bave. I u pitanju je taj njihov prethodni rad. A to da ja sam nekad i prijatelj sa svojim procesnim protivnikom to nije upitno. Osobno sam dolazio u takve situacije, da prijatelji dolaze i pojavljuju se u sudu, ali nisam imao nikakvih popusta prema takvima, sigurno. Znači sve ovisi od te moralne vertikale samog odvjetnika i profesionalca.

DAMIR ARANUT

Dakle mislite da je to nešto što se može rješavati na način da ukoliko, osoba koja o ne emu odluku smatra da ne može o ne emu odluku objasniti, da se sam izuzme iz tog odlučivanja, tako je na zapadu.

MIROSLAV MARKOVI

Imamo zakonsko rješenje u toj situaciji.

DAMIR ARANUT

Hvala vam. Imate li još pitanja za tužioca Markovića. Gospođo Olo. Izvolite

ALMA OLO

Htjela sam da vas pitam, vezano je za nova rješenja u zakonu o krivičnom postupku, više nisu nova 17 godina egzistiraju, ali eto nova su. Kada je u pitanju ova uloga tužioca u otkrivanju krivičnih djela. Ne bih se fokusirala na ovaj novi način na koje ste vi bili, bili ste i kantonalni tužilac i znate kako

je dole. Sad me interesuje pošto su ukinuta op inska tužilaštva i osnovna tužilaštva koja su bila nadležna za krivi na djela do 10 godina zatvora, sve istrage zna i i po entitetskim krivi nim zakonima vode okružna tužilaštva u RS-u i kantonalna u federaciji. Pošto su tužioci ti koji treba da otkrivaju krivi na djela interesuju me vaša znajanja da li imate saznanja da tužioci stvarno jako puno rade ili ostavljaju prepuštaj svoj posao policijskim organima na terenu što iz objektivne nemogu nosti da iza u na mjesto uvi aja. Evo ako se radi o nekom ubistvu, da li tužilac u pravilu izlazi na lice mjesta ili ovlaš uje što ima po zakonu pravo, predstavnike policijskih organa, da oni vrše uvi aj i naravno time ta istraga izmi e njegovoj kontoli, jer ne može neposrednim opažanjem da izvrši uvi aj i da rukovodi uvi ajem na licu mjesta. Da li tužioci pribjegavaju takvom modelu, dakle i dalje ovlaš uju policiju, kao što je to bilo u onom sisitemu da policija provede uvi aj, da policija provede one istražne radnje koje smatrada su potrebne, i naravno da li po vašem mišljenju to ostavlja mogu nost da se u istrazi u tom prvobitnom kontaktu sa mjestom u injenja krivi nog djela do e do odre enih propusta i da to naravno može imati reperkusije i na cjeokupan krivi ni poistupak. Jer ono što se propusti prilikom uvi aja mislim, a se teško može kod rekonstrukcije uvi aja ili u nekim kasnijim istražnim radnjama nadoknaditi. Ovdje mislim na ovaj slu aj Memi . Mislim na propuste koji su možda u injeni prilikom uvi aja, ali nemojte se vazati ne emo o pojedina nim slu ajevima, nego mislim na slu ajeve uvi aja na licu mjesta. I da li je po vašem mišljenju loše da tužioci prepuštaju ta svoja ovlaštenja krivi nih dijela organima policije?

MIROSLAV MARKOVI

Ovako zan i pored, ukidanja zakona o zaštiti zakonitosti po novim kaznenim propisima ukidanje op inskih tužiteljstava smatram da je to jedna op a katastrofa. Nije propust to je katastrofa, koja evo sad nakon 17 godina vidimo te rezultate. Zna i uvijek je organizacija tužiteljstava pratila organizaciju sudova. Zašto kako po kom, na osnovu kojih parametara na osnovu ega je tu donešena odluka da se op inska tužiteljstva ukinu i da se sve prebaci na kantonalna tužiteljstva to niko ne zna. Time je dovedeno do potpune zagušenosti kantonalinih tužitelja i optere enosti onih koji e naravno, to je ljudski, birati lakši predmet da bi ispunio normu. S jedne strane pritisnuti normom i disciplinskim postupcima koju su prijatnja aukoliko tužitelj ne ispuni tu normu, a s druge strane oni e uvijek izabrati lakši predmet da završe stvar. Podjeliti poslove koda stigne i onome stigne i na kakav e na in, to je linija manjeg otpora, a to je tako to je u ljudskoj prirodi, ja ne znam

na koji na in to izbje i. Takva jedna pogreška dovela je u ovkvo stanje, da tužitelji jednostavno prepuštaju policiji da rade, da obavljaju radnje dokazivanja i prikupljanje dokaza a oni su samo ti koji vrše selekciju. To je jedni tako er loše rješenje, ali kažem inicijani problem je ukidanje o inskih tužiteljstava. Da ne govorim koliko je to zna ajno za praksu mladih tužitelja, koji steknu koji tek sutpaju u pravosudni sitem.

DAMIR ARNAUT

Hvala gospodine Markovi . Mislima da nema više pitanja, hvala vam na zaista iscrpnom i edukativnom svjedo enju. Mislim da e ovo strahovito pomo i, kako komisiji u njenom daljem radu, tako i u izradi kona nog izvještaja i kona nih zakonskih rješenja, koje budemo imali po okon anju našeg rada. Još jednom hvala na ovom, ovakvom svjedo enju i naravno generelno na ovakvoj spremnosti na saradnju sa komisijom. Hvala još jednom, mi emo nastaviti dalje dnevnim redom. Zaklju ujem ta ku dva i prelazim na ta ku tri.

Ad. 3

Moja je obaveza kao predsjedavaju eg da vas obavjestim da je glavna tužiteljica, gospo a Tadi , glavna tužiteljica suda BiH, nije odgovorila, odnosno o itovala se na upite sekretarijata komisije njenom kabinetu, urgenciju koju sam ja kao predsjedavaju i, u skladu sa zakonom, komisije poslao. Tako da imamo ne samo odgovor od tužiteljice Tadi nego, nemamo bilo kakvu kominikaciju s njene strane, od strane njenog kabineta. Molim sekretarijat da potvrdi, dakle nemate nikakvu komunikaciju odstru nih službi. Jel tako, nije došao nikakv odgovor na moju urgenciju.

Tako da je to moja obaveza da vas o tome obavjestim. Kako svi znate za danas je bilo zakazan iskaz gospodina Debeca, predsjednika suda BiH u petak, njegove sužbe su izvjestile sekretarijat, da zbog brojnih obaveza, kako sam shvatio ne e mo i se danas pojaviti pred komisijom. Me utim, mislim da je ponu eno da se prona e neki drugi datum i onaj zaklju ak komisije stoji, skretarijat komisije se obavezje da u sradnji sa službama relevantinm u sudu BiH iznaa e drugi datum i prelažem da to bude što prije. Nastavite kontakti sa tim službama i pokušajte dogovriti neki datum, pazite da nije sjednica taj dan. Dakle, ne emo mjenjati zaklju ak komisije, a to je da su stru ne službe usaglasiti datum koji je prihvatljiv za obe strane. Samo kažem opet pazite ukoliko bude prijedloga da sjednica nije zakazana za taj dan, a sve ostalo emo mo i koordnirati. Što se ti e drugih svhjedoka mi imamo zaklju ke komsije da pozovemo gospodina Nezirovi a. Gospodin

Nezirovi je bio zakazan za jednu od narednih sjednica, me utim zbog kontakta sa osobom zaraženom kovidom je odgodio to. Mislim da je on pokazao fleksibilnost, pa ja bih sugriesao da pokušamo ve idu e sedmice organizovati sjednicu komisje na kojoj bi se pojavio gospodin Nezirovi . Ne zanm da li ima nekih prijedloga odnosno prepreka da idu e sedmice imamo sjednicu komisije, naravno dalje e službe kooridnirati, pa emo vidjeti koji imamo ta no dan. Ali jeli nzna eno svima idu a sedmica prihvatljiva za eventualno svjedo enje gospodina Nezirovi a. Dobro. Gosopodin Begi izvolite.

ZLATAN BEGI

Kolega Damire, ja 02.09 sa po etkom u 13 sati imam sjendicu Komisije za nadzor nad obavještejno sigurnosnom agencijom. Samo da znate, da taj termin, može prije može poslje. To je srijeda.

DAMIR ANRNAUT

Evo ja u samo zamoliti skretarijet komisije, imate kalendar, vidite šta je na dnevnom redu, ako je neki lan privrmene istražne komisje lan neke komisije koja zasjeda npar u srijedu u jedan, nemojte tada zakazivati sudiju Nezirovi a, jednostanvo radite u skladu s tim, misli nema nešto puno komisija idu e sedmice tako da ako svi na elno mogu ja sam siguran da neki termin možemo usaglasiti. Kada je u pitanju sudija Vehabovi , sudije evropskog suda za ljudsaka prava ispred BiH, on je izrazio želju da svjedo i video linkom. Ja želim pitati da li jeto prihvatljivo za lanove komisje da nam se on obrati video linkom, odnosno putem skypa ili na neki na in. Nas to ništa ne sprije ava, mi emo imati sjednicu komisije fizi ki, a to što e nam se gospodin Vehabovi obratiti video linkovm ni na koji na in nije sporno. Sporno bi bilo da mi održimo video sjednicu, ali u ovom slu aju ovo nije sporno. Ako nema niko ništa protiv ja bih onda zamolio sekretrijat komisje da ponovo stupi u kontakt sa sudijom Vehabovi em i da vidimo onda tako er neko njegovo svjedno enje da organizujemo, eventualno tako er za idu u sedmicu, ako ne onda tamo narađenu.

To je to što se ti e ovih svjedo enja, ja evo podsje am da mi smo još uvijek sasvim u redu kada su u pitnaju svjedoci za koje smo usvojili zaklju ak da emo ih pozvati, ali evo ja molim lanove komisije da ve na idu oj sjednici pripreme svjedoke za naredno svjedo enje koje emo pozvati. Bilo je i pri e o to me da ujemoi predstavnike medija od toga definitivno ne treba bježati. Ne emo razgovrati s njima o pojedina nim slu ajevima nego sa problemima sa kojima se oni susre u u svom radu, a zanamo koliki je doprinos medija u rasvjetljivanju dijela korupcije, šta oni misle sada

teba mjenjati od zakonskih rješenja, pitanje tog famoznog neovlaštenog snimanja, koliko im to predstavlja teško u u radu idt.

Ja u tako er sad podsjetit, s obzirom da smo na teku im pitanjima, mi smo usvojili jedan zaklju ak kada je u pitnju dostava statisti kih podataka i dobili smo od suda BiH nešto što smo na jednoj od prethonih sjednica mogli okarakteristi samo kao ne sradnju sa komisijom i mislim da smo dobili tabelu gdje su nam odbili odre ene podatke. Ja bih sada konkretizirao jedan zaklju ak. Stavi u ga na glasanje, prvo u naravno otvoriti raspravu, i stavi na glasanje evo naravno da samo pro itam. Dakle, traži se od suda BiH da dostavi ukupan broj krivi nih prijava, po kojima nije rezultiralo podizanje optužnice ili obustavom, dvije godine nakon podizanja prijave, pardon suda i tužilaštva BiH, dostaviti ukupan broj krivi nih prijava kojim nije otvorena prijava, jednu godinu nakon podnošenja, ostaviti ukupan broj otvorenih istraga, koje traju duže od dvije godine, dostaviti broj podignutih optužnica koje nisu rezultirale prvostepenom presudom nakon dvije godine. Dakle od suda i tužilaštva svako u skaldu s njihovim nadležnostima. Otvaram raspravu po ovom prijedlogu. Da li neko ima bilo kakvih izmjena ili dopuna ili sugestija oko ovoga? Nema, da stavim onda na glasanje, ovo ovako kako sam pro itao, a ja u dati skretarijatu ovako kako je napisano. Ko je za ovaj zaklju ak kako sam ga malo as pro itao? Konstatujem da je usvojen jednoglasno. Hvala. Evo sad, na teku im smo pitnjim, da li još neko želi da se uklju i u raspravu. Izvolite gospodine Begi u

ZLATAN BEGI

Ja se zahvaljujem predsjedavju i, ja bih samo htio da zamolim klegice i kolege, da putem maila dostave prijedloge za angažman eventualnih konsultanata, kolegica olo, i kolegica Peki , i ja mislim i kolegica Lepi nisu bile pristne kada smo imali sastanak sa NDI-om. Dogovorili samo da emo raditi zajedno, ali po dvije linije, da bismo bili efikasniji. Jedna linija ide na navne nabavke a druga linija ide na krivi no pravo, ali naravno radi emo i dalje kao komisija ja bih vas zamolio ako možete dostaviti imena konsultanata. Dakle svi vi lanovi komisije koga samtrate da bi trebao biti konsultant u ovom itavom procesu koji e trajati nekoliko mjeseci i da malo razmislite do idu e sjednice kakva bi to mogla biti naša metodologija rada. Evo i kolega Borenovi koji vodi ovu grupu za javne nabavke, da napravim oneku kompatibilnu, podudarnu metodologiju rada, gdje emo bitisvi prisutni i gdje emo ipak ispoštovati sve pocedure i sve što treba uraditi u dogovru da NDI – om, a evo tu možemo poslje sjednice, ja vas mogu pobliže upoznati. Dakle NDI je spreman

da u tom administrativno tehničkom pogledu podrži rad ove komisije, da unaprijedi njene kapacite, kroz angažman i konsultanata koji se pobliže bave ovom problematikom a kako bi smo došli do najboljih rješenja i naravno pri čemu NDI ne bi uticao na rad ove komisije niti na rad konsultanata, koji mogu biti samo oni koje ćemo im predložiti. I ne samo konsultanti nego i eventualno administrativno tehničko osoblje, dakle sekretar koji bi to sve vodio u obliku avaj, pa čak i PR koji bi uticao na transparentnost rada ove grupe u smislu prezentiranja što mi ovdje radimo. Hvala vam lijepo.

DAMIR ARANUT

Hvala vam gospodine Begiću, ovo je izuzetno korisno, što je kolega Begić rekao, mi smo kao komisija dobili jednu fantastičnu saradnju od strane NDI, koja uključuje finansiranje, kako vanjskih eksperata tako i stručnu podršku u koliko nam je potrebna pogotovo na PR aspektu, prezentiranju rada komisije tako da, evo ja se potpuno pridružujem u skladu sa našim elima transparentnosti i da svaki član komisije se treba osjećati slobodan da dostavi prijedloge ukoliko ima, to mogu biti i doma i inozemni unarodni eksperti i ukoliko bi se oni pojavili pred komisijom, ukoliko oni trebaju doći iz neke druge zemlje, NDI bi finansirao njihov dolazak, tako da pridružujem se apelu. Gospodine olo.

ALMA OLO

Ja sam htjela malo, slažem se naravno i treba angažovati kredibilne ljude, ljude koji se razumiju u sistem možda ljude koji su radili na prethodnim rješenjima, ali nemam sad u glavi koga bi trebala angažovati. Međutim ja se bojim vremena koje nam nekako jednoistavno izmiče iz ruku. Sa e se sprembar, ja mislim da mi već sada imamo jednu cjelovitu sliku o stanju u pravosuđu nakon dosadašnjih saslušanja. Nesporno je da pravosudni sistem nije neovisan, nesporno je da je neefikasan nesporno, je da sastav VSTV- a treba mijenjati, nesporno je da VSTV treba nekome odgovarati i da to treba pravno urediti, ja bih voljela da mi imamo dinamičnu radu jer bojim se, da sljedeće a 2021 ukoliko sad mi ne izađemo sa nekim prijedlozima, sve ovo što ćemo napisati u izvještaju što su na svjedoci rekli, ništa neće puno zanijeti parlamentu. Mi bi morali svoj posao u sljedećoj godini i pravno završiti, eventualno predložiti neka zakonska rješenja mislim da bi nam ti eksperti u mnogome pomogli. Da možda saslušanja završimo do kraja godine i onda da se stvarno angažujemo na izradi zakonske regulative koja bi u narednoj godini morala i trebala

usvojena, da ne čekamo onu predizbornu godinu, jer onda u 2022 nema sigurno nikakvog posla niti će biti. Tako da nekao sam obeshrabrena, toliko je teško stanje, toliko je sanje zapušteno da mislim da je ovo Siizifov posao i da će biti veom teško predložiti kompletna zakonska rješenja koje će zadirati u sve segmente kako procesnog tako i materijalnog zakonodavstva i mislim da nam treba pomoć stručnjaka. I podržavam ovo.

DAMIR ARNAUT

Hvala gospođo olo, ja u samo podjestiti da mi smo pošli sa radom 26. 05, znači evo doslovno je tri mjeseca, uzimajući u obzira ovaj kolektivni godišnji, i ovo je već osma sjednica komisije, ne znam da je ikada u parlamentu bila aktivnija komisija što stalna što privremena. Također smo na našoj trećoj sjednici usvojili program rada koji sadrži vremenski okvir i evo ja u sada samo podsjetit. Usaglasili samo se da ćemo poći razgovore u julu, mislim čak da smo pošli zadnju sedmicu juna, saslušali smo već zanačajan broj relevantnih svjedoka, što je najbitnije. Bitnija je ta struka nego sam broj i u programu rada stoji, da će komisije ulagati napore na saslušanja i pribavljanju da okonča rad do decembra 2020 godine. Dakle mi imamo još četiti mjeseca, a koliko samo postigli za ova tri minus, kolektivni odmor, ja ne sumnjam da ćemo sve završiti do decembra i da ćemo analizirati iskaza i dokumentacije i akata uključujući i zakonska rješenja, okončati do juna 2021, što nas zaista ostavlja dosta daleko od te izborne godine. Mislim da ukoliko se budemo držali ovoga što smo usvojili a za sad pokazujemo sve naznake da hoćemo, da mi to možemo završiti da ne ulazimo blizu u izbornu godinu. To je to. Da li ima još neko, javljanja? Nema, onda zaključujem osmu sjednicu privremen istražne komisije. I podsjećam, imaćemo iduću sedmicu sjednicu ukoliko gospodin Nezirović ili gospodin Vehabović ili obojca budu mogli iduću sedmicu. Tako da planirajte, a sekretarijat komisije će paziti da se to ne poklopi sa nekom sjednicom gdje je neko od nas član. Hvala vam.